

19.69x29.89	1/5	עמוד 56	מקור ראשון - נשים	27/12/2013	40350880-8
ההסתדרות הציונית העולמית - 37120					

ריאיון

המסבירה הלאומית

בכל אירופה נדרשים היהודים
להצניע את יהדותם,
ילדי היורדים כבר לא מחוברים לציונות
ולישראל, ובארצות הברית משחקים
ברחובות במשחק 'הכה את היהודי'. גוסטי
יהושע ברורמן נוסעת בעולם כשליחת
ההסתדרות הציונית, וחוזרת מלאת דאגה
נאוה סטולר | צילום: פלאש 90

40350884-2	27/12/2013	מקור ראשון - נשים	עמוד 57	2/5	19.16x28.74
ההסתדרות הציונית העולמית - 37120					

ריאיון

אנחנו נפגשות כשהמזוודות שלה עדיין ארוזות בכניסה לבית שבמבשרת ציון. לא מזמן נחתה מטיסה לכודפשט ובעוד כמה ימים כבר תיסע ליעד הבא. כיו"ר המחלקה לפעילות בתפוצות ומרכז הרצל בהסתדרות הציונית העולמית, היא וחבריה נחוישים להפיץ ציונות בעולם, ועל הדרך גם להילחם באנטישמיות הגואה. "יש לאחרונה תופעות בולטות של אנטישמיות", היא אומרת בריאיון ל'נשים'. "בסקר שנערך בקרב יהודי הונגריה לאחרונה, דיווחו 91 אחוז מהם על תחושת אנטישמיות, והנתונים בשטח מעידים שיש לכך סיבה. בחנוכה האחרון נופצו בבודפשט ארבע חנוכיות. יהודים מנסים להסתיר את יהדותם כשהם צועדים ברחוב. ככל הנראה, תייר לא ירגיש את האנטישמיות הזו, אך מי שגר שם חש כל הזמן באיומים. "לא מזמן שמעתי על מסיבה שערכו יהודים בטורקיה. הם עשו זאת בחדר קטן, רחוק מעיני ההמון, שרו בשקט 'התקווה' ומיהרו לצאת החוצה באופן שלא יזהו אותם. "אנחנו שומעים גם על התחזקות גופים מוסלמיים בקמפוסים של האוניברסיטאות. אלה גופים סטודנטיאליים שקוראים לחרם על ישראל. ליהודים ובפרט לחבריה צעירים לא קל להתמודד עם התחושות הללו. האנטישמיות החדשה לובשת פנים של אנטי ישראליות. אני פוגשת לא פעם יהודים, בפרט צעירים, שחוששים לומר שהם יהודים או ישראלים".

מה המצב מחוץ לאירופה?
 "באחת מנסיעותיי לאוסטרליה קיימתי מפגש עם מדריכים בתנועות הנוער היהודיות. שאלתי אותם על הערכים המשותפים שיש להם ולנו במדינת ישראל, ולפתע

היהודונים, היהודונים הארוכים, האל הקדוש לא ישאיר אותם בחיים, לא בגן עדן ולא על הארץ, רק בארובות העשן. היהודון טוב עבור עשן. יהודונים יוצאים דרך הארובה ברחוב". השיר האנטישמי הזה, הקורא לשרוף יהודים, לא פורסם באתר ניא-נאצי זנית, אלא שודר כמזמור חג המולד בערוץ הממלכתי של רומניה, TVR3. רק לפני כשבועיים.

בתחנת הטלוויזיה התקשו להבין מדוע נזעקו נגדם ארגונים יהודיים ומדוע גינו אותם אפילו בארצות הברית. "ערוץ TVR3 משדר לכבוד החג שירים שנבחרו על ידי המרכז לשימור ולקידום התרבות המסורתית, השייך למחוז קלוז", נמסר בהודעת הערוץ. "אנו מתייחסים לבחירה בשיר זה כבחירה חסרת השראה ויידענו את מועצת המחוז על כך".

הטלוויזיה ברומניה לא לבד. בהונגריה קרא אחד מחברי מפלגת הימין הקיצונית לפני כמה שבועות להכין רשימה של חברי פרלמנט ושרים יהודים, משום ש"הם בבחינת סיכון ביטחוני לאומי ומטים את מדיניות החוץ ההונגרית לטובת ישראל".

בכל רחבי אירופה מתפשטת תנועת 'מועל יד' מודרנית, שמחקה את התנועה שהונהגה אצל הנאצים, בשינוי קל ועדכני, ואילו בברוקלין היהודים החרדים עומדים תחת מתקפה אנטישמית שמגיעה בצורת משחק בשם 'נוק אאוט', המכונה גם 'הכה את היהודי' ("Knock out the Jew"). במהלך המשחק, אם תהיתם, תופסים כמה צעירים יהודי ברחוב ומכים אותו עד שהוא נופל ארצה. "קבוצת צעירים אפרו-אמריקאים עברה מולי ברחוב וזתי הצידה כדי לתת להם לעבור", סיפר הצעיר ישראל בליזובסקי ליניו יורק פוסט'. "ואז הרגשתי אגרוף בפנים. הם הכו אותי, צחקו והמשיכו ללכת".

גוסטי יהושע ברורמן (52), לא מופתעת מכל הסיפורים הנ"ל, שהתרחשו במקומות שונים בעולם רק בשבועות האחרונים.

★★★★★★★★★★

"בחנוכה נופצו בבודפשט ארבע חנוכיות. כשאתה מסתובב ברחובות אתה לא חווה אנטישמיות, אך מי שגר שם חש כל הזמן באיומים"

19.18x25.99	3/5	58 עמוד	נשים - נשים	27/12/2013	40350937-1
ההסתדרות הציונית העולמית - 37120					

צילום: יוטי איתני

שזה קרה כבר לפני 30 שנה. הם עוד לא החליטו אם הם חוזרים לכאן או נשארים שם, ובינתיים הם לא נותנים לילדים שלהם חינוך יהודי, משום שלכאורה זה קיים בבית. בפועל הילדים כבר לגמרי לא מחוברים. הם גדלים מבולבלים מאוד. העולם היהודי הוא לא מה שמי שחי בארץ מדמיין לעצמו, הוא משתנה ובקצב רצחני. על פי נתונים שמספק מכון 'ראות', שיעורי ההתבוללות כיום בעולם נעים בסביבות 70 אחוז, כשהבעיה הקשה ביותר היא בקרב יהדות

"האנטישמיות החדשה לובשת פנים של אנטי-ישראליות, והיהודים נאלצים להסתיר את זהותם". הפגנות אנטי-ישראליות בעולם

"הדור הצעיר שנולד בחו"ל להורים ישראלים תלוש במקרים רבים מיהדות ומציונות. ההורים לא מחוברים לקהילות היהודיות ונוצר דור חדש המנותק למעשה מכל זיקה"

צפון אמריקה.

מדינת ישראל מבינה לדעתך שיש כאן בעיה רצינית?

"מדינת ישראל והמוסדות הציוניים מבינים שכבר לא מדובר ב'נפולת של נמושות', אלא בקבוצה רצינית מאוד שאם לא נתייחס אליה, נאכזר אותה. יחד עם זאת, עדיין לא נעשה מספיק. הסוכנות בשיתוף ממשלת ישראל מפעילה פרויקטים כמו 'תגלית' ו'מסע', במסגרתם מגיעים קבוצות של חברי צעירים לארץ למספר ימים, כדי להכיר ולהתחבר לציונות וליהדות. הבעיה היא שאין תקציב ל'פולו אפ', להמשך ושמירת קשר. הלוואי שהיינו מגיעים לאחוז אחד מהצעירים שיגיעו לביקור נוסף בישראל. הטיוול לארץ הוא חוויה מעצבת מאוד וצריך לנצל את המומנטום.

"בנוסף, קיימת בעיה קשה של מורים לעברית בתפוצות. השפה היא חלק מהקשר של היהודים לארץ ומה שגורם לחלק מהיהודים לעלות לארץ ולכן חשוב להשקיע בכך. בארצות דרום אמריקה

ההורים שלהם לא מחוברים לקהילות היהודיות כי הם בטוחים בישראליות שלהם, אך עם הזמן הם מפסיקים לחיות כישראלים, שולחים את ילדיהם לחינוך כללי וזה יוצר דור חדש המנותק מכל זיקה.

"לאחר ביקור שערכתי בשבדיה אמרתי לעצמי שתוך שני דורות לא תהיה בשבדיה יהדות, משום שחיים שם ישראלים שהתחננו עם שבדיות ומדברים כאילו הם אתמול עזבו את הארץ. למרות

הצביע אחד המדריכים ואמר שכסטודנט באוניברסיטה הוא אף פעם לא יעז לומר שהוא יהודי. בחדר נוצרה מהומה ולא מעט צעקות. כשנתנו לו לדבר לבסוף הוא הסביר כשהוא אומר שהוא יהודי, מיד מתייגים אותו. הדברים הללו כאבו לי מאוד משום שאמר אותם בחור בשכבת המדריכים, שלמד בבית ספר יהודי וקיבל חינוך יהודי. אני שואלת את עצמי מה עובר על אלו שלא קיבלו חינוך יהודי ויש לא מעט כאלה, למשל, הדור השני של הישראלים שחיים בחו"ל".

באותו ערב היא טלפנה בדחיפות לבנה המשרתת כעת בצבא. "היה לי צורך עז לדבר איתו. אמרתי לו שאנחנו בארץ חווים דברים רבים כמו טרור וסכנת חיים, אבל אנחנו לא מבינים מה זה להרגיש מיעוט. להיות בעמדה כזאת זו מצד אחד זכות גדולה, אבל מצד שני גם אחריות גדולה וזה מורכב מאוד. המצב הזה צריך לעורר אצלנו מחשבות עמוקות מה המחויבות שלנו לגר ולתושב שחיים בקרבנו".

ללמוד מהיוונים

לפני שבועות ספורים, בעיצומו של חג החנוכה, נחנך בבודפשט שבהונגריה מרכז ייחודי שעוסק בחייו של חוזה מדינת היהודים, בנימין זאב הרצל. המרכז נועד לחשוף את יהודי הונגריה למפעל הציוני ולהדק את הקשר שלהם עם מדינת ישראל. יהושע ברורמן עמלה רבות על פתיחת המרכז הזה, שמצויד במיטב הטכנולוגיה ומבחינתה הוא אתגר גדול. "מה שעמד לנגד עינינו היה לייצר פלטפורמה לשיח בנושא יהדות וציונות, ליצור חוויה, להפוך את המקום לאבן שואבת ליהודים ושאינם יהודים, שירצו להגיע וללמוד על הרצל. אנחנו מקווים באמצעות המרכז לעורר שיח, לשבור את חומות החשדנות, הפחדים והדעות הקדומות".

מה מטרתכם בהקמת מרכז כזה? "אנחנו מכוונים את המרכז לכולם. מבחינתנו יש בעיה קשה עם הדור הצעיר שנולד בחו"ל להורים ישראלים ותלוש במקרים רבים מיהדות ומציונות.

18.03x25.95	4/5	עמוד 60	נשים - נשים	27/12/2013	40350972-0
ההסתדרות הציונית העולמית - 37120					

חזק ויציב. שלא יתנערו ממדינת ישראל".
 מה אתם עושים כדי לחזק את הקשרים האלו?
 "יוצרים תוכניות שמעודדות שיה בסוגיות של זהות. פתחתי למשל תוכנית שנקראת 'בית העם' מתוך כוונה שישראל תהווה בית לעם שלא גר כאן. אנחנו משתדלים להגיע למקומות שבהם מאוד לא פשוט להיות יהודים ומנסים לסייע ליהודים המקומיים לחזק את היהדות שלהם ולא לחשוש

עובדת מול משרדי ממשלה וחברי כנסת כדי לקדם פרויקטים בתפוצות. אנחנו צריכים כל הזמן לייצר מיזמים ורעיונות חדשים עם משרד הקליטה והבתים הישראליים בשגרירויות השונות. סדר היום שלי מתחיל בשמונה בבוקר ולא פעם מסתיים עמוק אל תוך הלילה".
 במסגרת הפעילות שלכם אתם שמים דגש על עידוד עלייה?
 "לא. אין טעם לשים דגש על עידוד העלייה כי ברור לנו כיום

למשל, יש ירידה חדה בקרב דוברי העברית. אנחנו יכולים ללמוד מממשלת יוון שלמרות הבעיות הכלכליות שלה היא השקיעה לא מעט כספים בלימוד התרבות היוונית בקרב אוכלוסייה יוונית בארצות הברית. קושי נוסף טמון בעובדה שיש המון גופים שמטפלים ביהדות התפוצות, כסף יוצא מכל מיני כיוונים, אבל אין תוכנית אחת ברורה, ודאי שלא לטווח הארוך".

בחזרה לבית העם

הושע ברוורמן נולדה בפתח תקווה, בת יחידה להוריה. שמה הייחודי גוסטי ניתן לה על שם סבה גוסטב. "השם אף פעם לא הפריע לי, אולי בגלל שהייתי מקובלת בחברה, תמיד מוקפת חברים". בנערותה הלכה לשומר הצעיר ובהמשך למדה עבודה סוציאלית והדריכה נוער מנותק משכונות בית ישראל והבוכרים בירושלים. במסגרת העבודה עם הנוער פגשה את מי שהיה אחראי על הפרויקט מטעם עיריית ירושלים ולימים יהיה בן זוגה, יורם. בהמשך נתבקשה להקים את בית ספר 'עמל' להכשרת מבוגרים בתחומי הנהלת חשבונות ופקידות. אל ההסתדרות הציונית הגיעה אחרי תפקידי ניהול של חברת המחול 'תמר ירושלים' והקמת מרכז 'מעגל החיים' - מרכז למידע וארגון אירועים. "בתחילה לא רציתי את התפקיד, ההסתדרות הציונית נראתה לי גוף לא רלוונטי ומאוד ארכאי. עם הזמן כמונן למדתי שיש לתפקיד חשיבות רבה כעידוד הציונות וגם בהבאת הקול הנשי".

"הצעירים כיום ביקורתיים ודעתניים, וצריך להגיע אליהם דרך הרגש", הושע ברוורמן בביתה

"אין טעם לשים דגש על עידוד העלייה כי ברור לנו שזה לא יקרה. אנחנו שמים דגש על חיזוק הזהות הציונית כערך מרכזי בעיצוב הזהות היהודית"

מכך. לגרום להם להבין שישראל היא מקור לגאווה. באוניברסיטאות היוקרתיות בארצות הברית כמו סן פרנסיסקו, ברקלי או סטנפורד, למשל, יש דמוניזציה של ישראל, והסטודנטים היהודים נתונים כל הזמן להתקפות. מצד שני, הפלשתינים זוכים במקומות האלו להערכה רבה".

היא נמצאת, לדבריה, בחיפוש מתמיד אחר דרכים חדשות להתחברות ליהודי התפוצות דרך האינטלקט וגם הרגש. "זה לא פשוט. הצעירים כיום מאוד ביקורתיים ודעתניים. כשאני מגיעה יש כלפני חוסר אמון כמי

שזה לא יקרה. אנחנו שמים דגש על חיזוק הזהות הציונית והזדהות עם הערכים שמציגה הציונות. אני רוצה לחזק את הערכים הללו כדי שגם אם היהודים יישארו לגור בתפוצות, הקשר שלהם עם עם ישראל ומדינת ישראל יישאר

בתפקידה הנוכחי, נותרו לה עוד שנתיים לקדנציה. "הסכמתי לקחת את התפקיד הנוכחי מתוך תחושה של מחויבות, אחריות ורצון להשפיע וליצור שינוי. אני מאוד רוצה להביא את ממשלת ישראל להבנה שאנחנו צריכים להתארגן לפעולה. זה צריך להיות מהלך כולל של המוסדות הציוניים וממשלת ישראל. אני כל פעם חוזרת לארץ יותר ויותר מודאגת". מדובר בתפקיד תובעני מאוד. "אני עובדת עם תקציבים גדולים,

18.01x25.96	5/5	עמוד 62	נשים - נשים	מקור ראשון	27/12/2013	40351003-6
ההסתדרות הציונית העולמית - 37120						

צילום: נט איתנים

"בכל מקום שאליו אני מגיעה, יש בהתחלה חוסר אמון כלפיי" אנטישמיות באירופה

לומד משפטים ועובד במשרד ראש הממשלה, עילי (20) משרת בסיירת הנח"ל ועינב (16) תלמידת כיתה י' בתיכון הראל. "הבית מפרגן מאוד. כשהתחתנתי עם בעלי היה לנו ברור שלכל אחד תהיה קריירה משלו. את התפקיד הנוכחי התחלתי כשילדיי גדלו. בילדותם הייתי בתפקידים בהם יכולתי להיות בבית כשהם הגיעו ממוסדות הלימוד. אגב, גם כיום כשאני בחו"ל, אני משתדלת להיות זמינה עבורם, דואגת גם משם שהבית יתפקד כמו שצריך. מזמינה תור לרופא, דואגת שבעלי יגיע ליום ההורים.

"לא מזמן אחד מבניי התקשר אליי לחו"ל לומר לי שהמקרר התקלקל וצריך להזמין טכנאי. זה הצחיק אותי משום שיותר קל לו לתפוס אותי מאשר את אביו שעובד בירושלים. אני גם מאוד משתדלת לחזור לארץ בסופי שבוע כדי להיות איתם בשבת ולהספיק לבשל את ארוחת השבת. בכלל, כל נושא הבישול, הקניות והכביסות נשאר עליי. המותרות שאני מרשה לעצמי הם עוזרת בית פעמיים בשבוע." ובכל זאת, לא קשה לך ולילדיים להתנהל כך, כשאת נמצאת רחוק על בסיס קבוע?

"כשהגעתי לגיל 50 הילדים הכינו לי ספר עליי. מתוך הדברים שהם כתבו שם, הרגשתי שהם מאוד גאים בי ובעשייה שלי, שיש הרבה פרגון מצדם." ■

"זאת עבודה מדהימה למי שאוהב בני אדם ומרגיש שזו זכות לגעת בהם. צריך לזכור שיש בה גם לא מעט רגעים קשים. למשל לחזור לחדר ריק במלון לאחר יום עבודה"

הלטינית ואוסטרליה. את מודעת לעובדה שהרבה אנשים היו מוכנים להחליף אותך בעבודתך, לנסוע כל שבוע שבועיים לחו"ל?

"כן, אין ספק שנתברכת. אני עובדת במקום שמזמן לי היכרות עם מגוון רחב של אנשים ותרבויות. רכשתי הרבה מאוד חברים, שותפים לדרך בכל מיני מקומות בעולם. בכל מקום מקבלים אותי בחום ואהבה, אבל צריך לזכור שיש גם לא מעט רגעים קשים, למשל לחזור לחדר ריק במלון לאחר יום ארוך. כשנסועים לחו"ל במסגרת עבודה אינטנסיבית ותובענית, אין זמן לטיולים ובילויים, שלא לדבר על כך ששפת הדיבור הופכת לאנגלית. לעיתים יש לי מתרגמן ואז אני צריכה להתפלל שהוא יתרגם אותי נכון", היא מחייכת.

לרוב המקומות היא נוסעת לכה, משאירה בבית במבשרת את בעלה ושלושת ילדיהם ניב (26)

שמייצגת את הממסד. רק כשאני אומרת שאני לא מנסה לשפוט אותם מתחיל הדיון האמיתי. אני משתדלת לגרום להם לחבור לכל מיני ארגונים ציוניים, לבוא לבקר בארץ במסגרת החופשות, ואפילו במקרה הצורך לחשוב על עלייה. כרגע אנחנו עובדים על שני סמינרים בני שלושה ימים בברזיל ובארגנטינה, לכל תנועות הנוער במדינות הללו. התוכנית אמורה לאפשר חוויה של יחד וחיבור לישראל."

בשנים האחרונות פחות ופחות שומעים על פעילות של ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית. האם יש עדיין צורך במוסדות הללו?

"בקונגרס הציוני האחרון שהתקיים ביוני 2012 הוחלט שההסתדרות תיפרד מהסוכנות היהודית כמהלך אסטרטגי. "במהלך השנים ההסתדרות גבלעה בסוכנות. היה יו"ר אחד שריכז את פעילות שני הגופים. במהלך פוליטי הוחלט שוב להפריד ביניהם. הסוכנות עוסקת כיום בעיקר בזהות יהודית בתפוצות ואחראית לפרויקטים כמו 'תגלית' ו'מסע'. ההסתדרות הציונית מדברת בעיקר על פיתוח זהות ציונית בתפוצות ובישראל."

אמא, המקור התקלקל

בחצי השנה הקרובה מתוכננות לה נסיעות לדרום אפריקה, אמריקה